

ALLAH RESULÜ HZ. MUHAMMED (S)(*)

ALİYA İZZETBEGOVIÇ

Çeviren Dr. Rahman ADEMI

1410sene evvel bugün İslâm'ın habercisi, Peygamberimiz Muhammed doğdu.

Dünya genelinde milyonlarca Müslüman gibi, burada ona olan hatırayı canlandırmak için toplandık. Bunu tapınmaktan değil sevgiden yapıyoruz çünkü biz Müslümanlar sadece Allah'a taparız.

Özellikle Kur'an'ın da ifade ettiği gibi kendi hayatımız için en güzel numune ve örnek peygamber olduğu için, onun verimli hayatının bazı hadiselerini hatırlamak için bu bir fırsattır.

Peygamberimiz itibarlı fakat fakir olan Kureyş kabilesine mensup Haşimi ailesinde doğdu. Şerefli ve zarif bir kadın olan annesi Âmine'nin çok erken ölümü hakkında, genç Muhammed'in yetim olarak hayatı hakkında, korumaları altında büyüüp yetiştiği dede Abdülmuttalib'in daha sonra da amcası Ebu Talib'in ona olan sevgisi hakkında çarpıcı kıssaları duymayan Müslüman azdır. Muhammed'in hayatının bu kısmıyla alakalı çocukken dinlediğimiz bu kıssalardan bazı detaylar, gözyaşlarımızın dökülmesine sebep oluyordu ve çoğumuz için bunlar çocukluğumuzun en dikkat çekici hatıraları olarak kalmıştır.

Gençlikte oluşmuş olan bu temel tasavvur üzerine daha sonra çok sayıda başka bilgiler eklendi ve böylece her birimizin hayalinde Allah resulü hakkında elde ettiği, onu nasıl gördüğü ve nasıl hayal ettiği hususundaki tasavvurun tamamlanması gerçekleşmiş oldu. Onu çeşitli durumlarda görüyoruz: Hz. Hatice'nin mutlu ve heyecanlı eşi, Hira tepesinde düşüncelere dalmış bir derviş, Uhud savaşında cesur bir savaşçı, Hudeybiye'de mahir bir diplomat, ölü dostunun mezarı üzerinde gizli gizli ağlayan normal bir insan ve her şeyden evvel, misyonunun dünya için önemine sarsılmaz bir biçimde inandığı için o zamanki bilinen dünyanın dört bir tarafına mesajlar gönderen biri olarak görüyoruz.

Genelde birbirini devre dışı bırakan bütün bu sıfatlar, beceriler ve güçler tek bir insanda, Allah resulü Muhammed şahsında birleşmiş oldu. Eğer İslâm beden ve ruhtan olan ve birbirine karşı güçlerin armonisi ise, o zaman Hz. Muhammed'in getirdiği ve dünyaya ilan ettiği bu bilimin en mükemmel timsalidir. Kur'anın, Hz. Muhammed'in karakterini bu insani tarafını sürekli olarak ön plana çıkardığı ve onun sadece bir insan olduğunu her zaman ve yeniden vurguladığı zaman, o peygamberi aşağılamamakta, aksine insanı yüceltmektedir. Çünkü -Kur'an'a göre- o ne aziz ne de melektir, Allah'ın yaratılışı içinde en yüksek örneği olan bir insandır. Hz. Muhammed bir insandı - daha evvel ve daha sonra var olanlar arasında en büyük.

* ALİYA İZZETBEGOVIÇ – ÖZGÜRLÜK MÜCADELESİ VE İSLÂMÎ YENİDEN DOĞUŞUN SORUNLARI, Haz: Mahmut Hakkı Akın-Faruk Karaaslan-Ümit Aktaş, Malatya Büyükşehir Yayınları, Mayıs-2016.

Hız. Muhammed yakışıklıydı fakat manken değildi. İyi idi fakat sinik değildi. Cesurdu fakat acımasız değildi. Akıllı idi fakat filozof değildi. Basiretli, fakat hayalperest değildi. Israrcı idi fakat inatçı değildi. Bilge fakat ukala değildi. Bütün bunlar onun şahsında hakiki ölçüde bulunduğularak ve bu üstün insanlıkta Hız. Muhammed'in çevreyi fetheden gücünün sırrı bulunmaktaydı. Bir batılı yazar, Hız. Muhammed aleyhinde iftiralarda bulunan kitaplarla polemige girerek -ki böyle kitaplar çok sayıda var- şöyle yazmaktadır:

Bu insanda hakiki kahramanların bir şeyi vardı, yoksa 23 sene boyunca sıkışık bir vaziyette yanında koşuşan ve her zaman çok yakınında bulunarak mücadele eden (savaşan) o vahşi Araplar o ölçüde saygı duymazlardı... 23 sene içinde gelip geçen acımasız ve gerçek sınavlar esnasında örtüsünün söküğünü kendisinin diktiği o insana duyulan saygı gibisi hiç bir taç sahibi Kral'a duyulmuş değildir.

Vahiy hariç, Hız. Muhammed'in başına gelen hiç bir şey olağanüstü ve insanlık üstü değildi ve öyle olması da gerekmezdi zaten. Çünkü o, burada, yeryüzünde bulunan insanlara, onların oldukları gibi kabul ederek geldi. Aynen bizim gibi o da korku, arzu, acı hissediyordu. Uhud'ta yaralandı. Müslüman ordusu mağlup ve peygamber yaralı olduğu Uhud'taki dram, herhalde, Allah'ın kanunlarını değiştirmedeğini -ki bu kanunlar Müslümanlar için de aynen geçerlidir- Müslümanların da çalışıp mücadele etmeleri gerektiği, hatta başarmak istiyorlarsa eğer akıllı çalışmaları ve mücadele etmeleri gerektiğini bize göstermektedir. Allah, çalışmaksızın ve mücadele etmeksizin elde edebilecekleri, sadece onlara mahsus bir şey hazırlamış değildi. Bu Uhud'un sadece mesajı ve ibreti değildir, bu aynı zamanda bütün İslâm'ın ve Allah resulünün hayatının da mesajıdır. Yani Hız. Muhammed'in hayatı beşerî idi. Ancak bu kelimenin en iyi anlamında beşerî i d i .

Hız. Muhammed büyüüp çalışma gücüne kavuştuğu anda hemen faydalı bir iş aramaya başladı. Parası yoktu ve bu konuda dedesi de yardımcı olamıyordu. Bu sebeple amcasının deve ve koyunlarını otlatmaya karar verdi ve bazı komşularına da sürülerine bakmak için hazır olduğunu söyledi. Bu dedikoduya sebep oldu. Bazı zengin akrabaları buna karşı çıktı çünkü bu onların şanını zedeliliyordu çünkü sürü bekçiliği köle ve fakir kızların işiydi. Fakat Hız. Muhammed engellenmeye izin vermedi. İşini zevk alarak yapmaya devam etti çünkü bu çocukluğunu hatırlatıyordu ve onu istediği kadar düşünebildiği ve gözlem yapabildiği tabiata yaklaşıyordu.

Hız. Muhammed hayatının bu detayını zikrediyoruz çünkü bu bize, Hız. Muhammed karakterinin önemli bir çizgisi hakkında bilgi vermektedir. Yani, o kibirden ve sahte onurdan tamamen özgürdü. Kavramlar ve eşya içinde hakikati ve özü seviyordu. Ölene dek de böyle kaldı. Yaşandığı ve zaferi elde ettiği halkının lideri ile bütün Arabistan'ın tartışmasız hâkimi olduğunda, özünde, Mekke civarındaki ovalarda sürüler güden farklı bir çoban iken olduğu, aynı insan olarak kaldı. O zaman da onun evi en mütevazı evlerden, onun yemeği ise çoğu zaman arpa ekmeği ve bir avuç hurma idi. Kendi mütevazı örtüsünün ve yırtık ayakkabısının sökü-

günü kendi elleriyle diker, ayı zamanda da devlet işlerini yürütürdü. Bütün bunları bildikten sonra bu insanı sevmemek mümkün müdür!

Hız. Muhammed her sene, Ramazan ayı boyunca yalnızlık ve inzivaya çekilmeyi, o ayı ibadet ve tüm zamanlarda gerçek insanların ruhlarını meşgul eden: “Ben neyim?” İnsanların feza dedikleri şey bu sonsuz alan nedir? Hayat nedir? Neden ölüyoruz? Neye inanmalıyız? Ne yapmam gerekir? gibi o büyük meseleler hakkındaki düşüncelerle geçirmeyi âdet edinmişti. “Ne Hira tepesinin sert kayaları ne de karanlık kum çölleri cevap vermiyordu. Parlak mavi yıldızlarla bezenmiş olan gök de cevap vermiyordu. Hiçbir cevap yoktu. Sadece o insanın kendi ruhunun ve Allah’ın ilhamının buna cevapları vardı.” Bir yazar ve peygamberimize büyük saygısı olan biri, vahiy öncesinde Hız. Muhammed’in ruhi durumunu böyle tasvir ediyordu.

Bildiğimiz gibi bu soruların cevabını Hız. Muhammed bir Ramazan gecesinde, onun iç dramının zirvesinde olduğu bir durumda iken aldı. “İkra bismi Rabbike.” Allah ona merhamet etti, onun ruhunu nur kapladı ve o ruhunun uzun zaman boyunca aradığını bir anda algıladı (bildi). Vahiy o zamandan başlayarak hayatının geri kalan 23 yıllık süresi içinde hep devam etti, ancak en önemli, en belirleyici şey olan ve insanın yalnız olmadığı, Allah’ın var olduğu ve dünyayı idare ettiği meselesi, Hira tepesinde sadece tek bir anda çözüme kavuştu. Bunu talep eden her şey sadece en önemli şey olan bir hakikatin açılımı idi, çünkü Allah ve insan arasındaki ilişkilerle alakalı olan bu temel hakikat ile beraber bu aynı zamanda, insan ile insan arasındaki ilişkileri düzenlemek zorunda olan başka hakikatin de açılımıydı. Hız. Muhammed o zaman kırk yaşındaydı.

Bu ilk vahiyden sonra, ikilem içinde ve son derece heyecanlanmış olarak Hız. Muhammed kendi sadık arkadaşı olan Hatice’ye nasıl gittiği ve ona nasıl sırrı açıkladığı, onun da nasıl cesaret verdiği, desteklediği ve ilk tâbî –Müslüman olduğu bilinen bir şeydir. Bu tespitten bizim türümüzün kadın kısmının çok önemli haklı ve gururlu olarak kendileri için çok olumlu sonuçlar çıkarabileceği gibi, burada peygamberin bir insan olarak açığa çıkan bir özelliğinin detayı da vardır. Yani yıllar sonra iyi Hatice’nin çoktan ahirete göçmüş olduğu sırada, Hız. Muhammed genç ve güzel eşi olan Hız. Ayşe, Hız. Muhammed’in ilk eşine olan ve açıkça görülebilen aziz hatırasına olan bağlılığına karşı, ona, biraz da kıskanarak, şu sözlerle hitap etti:

“Ben Hatice’den daha iyi değil miyim; o dül ve yaşlı idi cazibesini kaybetmiş biriydi; onu sevdiğinden beni daha fazla seviyorsun değil mi?”

“Hayır! Vallahi”; cevabını verdi Hız. Muhammed, “Hiç kimsenin istemediği bir zamanda o bana inandı. O sırada bütün dünyada benim sadece tek bir dostum vardı, o da oydu.” Bu büyük kadının zürriyeti de ona karşı nankör olmadı ve onu onurlu bir lakap olan tüm Müslümanların anası ile ödüllendirdi.

İlk heyecandan sonra ona verilen misyonu algılayıp kabul ettiğinde artık Hz. Muhammed'i durdurabilecek her hangi bir güç ve engel yoktu. Yeni din, bütün taşıdığıyla beraber, sadece inançta, kültürde ve âdetlerde değil, aile ve toplumsal ilişkilerde de genel bir devrim manasına geliyordu. İşte buradan, kendi tebaasının hem bedenleri hem de ruhlarının tartışmasız olarak hâkim olan kabile aristokrasisi nefretle dolu bir direnç ve putlara olan sahte inanç ile her şeye kadir olan Allah arasındaki ölüm kalım mücadelesi de bundan kaynaklanmaktadır. Bir defasında, iyi kalpli amcası olan Ebu Talib'in, Muhammed'in hayatı için endişe ederek onu çağırıp şu teklifte bulunduğu rivayet edilmiştir: Her şey hakkında susması, kendine güvenmesi, o zamanki âdetlere göre sülalesinin korumakla yükümlü olduğu için de Mekke'nin kudret sahibi ileri gelenlerini kızdırmaması için kendisine ricada bulunmuştu. Hz. Muhammed şöyle cevap Verdi: "Güneşi sağ, ayı da sol elime verseniz dahi ben misyonumdam vazgeçmem."

Bu kararlı sözler Ebu Talib'i mağlup etti. O Hz. Muhammed'i korumayı bıraktı, ancak onu anlayamadı. Onu anlayamamıştı çünkü iman etmemişti. Eğer inanmış olsaydı o zaman değeri tartışmaya açılmayacak ve her türlü çıkar, hesap, sebep, hatta hayat ve ölüm dışında bulunan şeylerin var olduğunu anlayacaktı. Allah vardır ve biz onun mahlûklarıyız. Diğer bütün sebeplerin aciz kaldığı temel, basit, her türlü başka hakikatin öncesinde ve üstünde olan hakikat işte budur. Ebu Talip ve Hz. Muhammed arasındaki bu karşılaşmada çok derin sembolik anlamlar vardır. Ebu Talip iyi ve anlayışlı bir insandı. Hz. Muhammed de öyle idi ancak her şeyden evvel mü'mindi. Bundan dolayı Ebu Talip, var olan durumun tarafındadır, Hz. Muhammed ise metanet içinde o düzeni yavaş yavaş değiştirmektedir.

Bu inancın gücüyle Hz. Muhammed ve ona tabi olan küçük bir grup, tabi tutuldukları her türlü sınav ve denemeyi atlatacaklardır. İlk Mekke'de aşığılama ve hakaretler, daha sonra Şaab'ta boykot ve açlık, Medine'ye sürgün ve Bedir ve Uhud'ta kanlı savaşlar. Bu küçük topluluğun her hareketi, hakikî fikirle yönlendirildiği, gerçek yerde ve zamanda meydana geldiği için tarihin bir sayfasını oluşturdu. Avrupa'da bir yazar şöyle yazacaktır:

"Bu, Arap halkı için karanlıktan aydınlığa bir doğuş manasına geliyordu. Arabistan ancak bununla canlandı. Ezelden beri kendi çöllerinde bilinmez olarak sürekli gezip dolaşan bu fakir çoban halkına, onların inanabileceği bir kelimeyle Gökten bir kahraman gönderilmiş oldu - peygamber ve bakınız: Bilinmeyen ne varsa bütün dünya artık tanımış oldu, küçük olan ne varsa da dünya büyüklüğüne kadar büyüdü. Sadece bir asır sonra Arabistan'ın bir tarafı İspanya'da diğer tarafı da Hindistan'da oldu. Cesaret ve dâhilerin parlaklığıyla parlayarak Arabistan uzun zaman boyunca dünyanın büyük bir kısmı üzerine aydınlık saçmaktadır. Din büyük, hayat vericidir. Bir halkın tarihi verimli olmaya başladı. Halk inanmaya başlayınca da ruhu yüceldi. O Araplar, o insan Muhammed ve o bir asır -o, kara, acılı bir kumdan dünyaya düşen bir kıvılcım- sadece bir kıvılcım gibi değil midir?"

Yazar açıkça dedi ki: Araplar için İslâm'ın kabulü bir doğuş, karanlıktan aydınlığa doğru bir doğuş ve tarihe girişti. Bu kanunun diğer yarısı da şöyledir: İslâm'ın terk edilmesi karanlığa

dönüş ve tarih sahnesinden inmiştir. Bu kanunun sadece Araplar için değil, aynı zamanda ve apaçık olarak Türkler, İranlılar, Berberler ve İslâm dairesi içindeki diğer halklar için de geçerli olduğuna tarih tanıklık yapar. O kanun bugün de geçerlidir.

Böylece bu kısa bildirinin sonunda, bugün mevlidi kutlayarak, aslında biz sadece bir insanın doğuşunu değil, bir halkın, çok sayıdaki halkın ve nihayet bir büyük medeniyetin doğuşunu kutluyoruz.

Bu kutlu günün büyüklüğü ve gerçek önemi işte buradadır.

Teşekkür ederim!

(Ocak, 1981)